



Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Conversatione Apostolica - A Curatoribus Animarum piè & fructuosè instituenda ; Complectens varios & solidos modos juvandi & consolandi diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè aegras & captivas ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

§. 3. Tertium præceptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49274)

agnabat, uti Turfellinus l. 6. c. 8. vit. testatur his verbis: *Divinum Numen in Episcopis, eorumque Vicariis venerans, eorum autoritate sua munia obire gestiebat, eisdemque prorsus omnibus in rebus, dicto audiens erat. Idem ceteros à Societate facere jubebat, à nostris hominibus obedientia in prapósitos Ecclesiasticos prodendum exemplum dictitans.* Et paulò post alteram rationem assignans subdit: *Talem verò, tantamque modestiam ac submissionem necessariam dicebat esse, cum ad Diabolum superbia caput debellandam; tum serò ad Ecclesia Prapósitos insigni obsequio damerendos, ut illi secundis ac propitijs Christiana res melius gereretur.*

§. III.

Tertium Præceptum.

1. **T**ertio sicut ignis, dum agit, nihil de innato suo & naturali calore amittit, ita & verus Operarius atque Apostolus, dum aliorum salutem curat, studiosè cavere debet, ne quicquam de intrinseco fervore charitatis, & studij perfectionis perdat. Sic enim primò, exemplo suo nos docuit ipse DEUS, qui, cum sit fons honorum omnium, ita de plenitudine sua grarias suas nobis communicat, ut tamen ipse etiam semper plenus remaneat; hinc & Sponsam suam Cant. 1. introduxit in cellam vinariam, & ordinavit in ipsa charitatem, excitans videlicet ipsam, ut ordinem charitatis ab ipso præscriptum servaret, & prius charitatem erga se, postea erga alios exerceret. Docuit secundò Christus, tum verbo, cum dixit Matth. 16. *Quid prodest Homini, si mundum universum lucretur, anima verò sua detrimentum patiatur?* tum exemplo, dum non modò ipsemet assiduò, postquam cum hominibus aliquamdiu versatus est, in montes aut alia loca secessit, & orationi vacavit; sed etiam Apostolis id ipsum præcepit dicens: *Venite seorsum in desertum locum, & requiescite pauxillum.* Marc. 6. Docuerunt tertio Apostoli, qui, cum viderent, crescente numero Christianorù se impares esse eorum saluti sine jactura proprii profectus procurandæ, Diaconos constituerunt, curaque temporalium illis demandatæ dixerunt: *Nos autem Orationi & ministerio verbi instantes erimus.* Hinc & S. Paulus Timotheum 1. cap. 4. monuit, ut sibi

sibi prius, postea doctrinā attenderet. Docuerūt quartō sancti Patres, ex quibus more suo sapienter, discurrens S. Laurentius Justinianus c. 12. de casto Connubio, exemplū Sponsæ sequentibus verbis proponit: *Anima desponsata Verbo in hoc efficitur anxia, hoc agere nititur, ut sui non amittat custodiam, dum Proximorū utilitatibus inservit; ne pro aliorū comodis, mentis innocentiam perdat. Vno quidem oculo vigilat, qualiter fraterna proficiat charitati; altero autē, quomodo Sponso suo immaculatam se exhibeat. Novit tanquam in multis experta, quam plurimos immoderato charitatis Zelo accensos cordis omisisse munditiam, & devotionis neclare spoliatos esse, dum inconsultē vacantes Proximis seipsas negligere non timerent. Semper igitur humilis casum secretur: propterea laudabili discretionis moderamine sic secum agit, ut nec pro commodis Proximorum contemplationem deserat, neq; pro contemplationis amore, aliorum curam funditus derelinquat. In utroq; se constituit medio. Nam, cū licet, vacat sibi; cū charitas urget, se exponit Proximo, sic tamen, ut continuo anhelet ad cubile Sponsi secreti reditū, de quo fraterna charitatis accensa zelo egressa est. Semper cū foris manet, cordis postes prudenter observat, ne, cū ad se tota revertitur, iniquitatis maculam contrahat, per quā Sponsi aspectibus valeat displicere. Ideoq; ex fecunditate spiritualis prolis, Verbi frustione dignior efficitur. Nec minus appositē in eundem sensum melifluus Doctor S. Bernardus l. 1. confid. c. 5. Eugenium Papam hortatur. Si totus, inquit, sis esse omnium, instar illius, qui omnibus omnia factus est, laudo humanitatem, sed si plena est: quomodo autem plenatē excluso? & tu homo es; ergo ut integra sis, & plena humanitas, colligat & te intra se sinus, qui omnes recipit; alioquin quid tibi prodest iuxta Verbum Domini, si universos luveris, te unū perdens; quid solus fraudaris munere tui? Memēto proinde, non dico semper, non dico sepe, sed vel interdum reddere te ipsum tibi. Quod ipsum eleganter serm. 18. super Cant. conchæ similitudine declarans, quam obrem, si sapias, ait, concham te exhibebis, & non canalem; hic siquidem penē simul & recipit, & effundit; illa vero, donec impleatur, expectat, & sic, quod superabundat, sine suo damno communicat. Propterea namque Salomon Prov. 29. dixit: Totum Spiritum suum profert stultus, sapiens differt, & reservat in posse.*

posterum. Uti S. Dominicus fecisse scribitur, qui ita diem cum nocte conjunxit, ut hanc DEO, illam proximo daret, idque fructu maximo, quippe qui nihil inter diu aggrediretur cum Hominibus, quin antè cum DEO propitiato contulisset. Unde meritò prudens Operarius prudentum Virginum exemplum ob oculos habere, & imitari debet, quæ, cum fatuæ Virgines oleum peterent, quod ipse sine suo dispendio se dare non posse advertebant, audacter id negarunt dicentes Matth. 25. *Ne fortè non sufficiat nobis & vobis, ite potius ad vendentes, & emite vobis.*

II. Porro ut hoc præceptum, quod summi momenti meritò esse creditur, clariùs intelligatur, bene notare oportet excessus illos, quos veluti ordinatæ charitati contrarios idem præceptum prohibet, & ad quaternarium ferè numerum reduci possunt. Primus est, ne plura simul charitatis officia assumantur, quàm commodè & quietè peragi queant; nam, ut recte Ludovicus de ponte to. 3. tr. 4. c. 9. advertit, fervor non tam in eo positus est, ut multa complectatur, quàm ut officiũ & ministerium exactè fiat. Quòd si fuerit nimius, erit etiam implicatus & intricatus, ac proinde minùs utilis, cum juxta D. Gregorium l. 1. Past. c. 4. impar invenitur ad singula, qui confusâ mente dividitur ad multa. Hinc cum Moyse in hoc genere excedere videretur, audivit à socero suo Jetro Exod. 10. *Non bonam rem facis, stulto labore consumeris.* Secundus est, ne festinatò nimis officia aut opera suscepta peragantur, ut multi faciunt, qui, ubi semel desiderium cujusdam operis, fructusque conceperunt, eodem quasi momento & tempore eundem consequi volunt; idèoque omnia alia, licet magis sæpè necessaria opera relinquunt; ad quorum errorem refutandum sufficere potest unicũ ipsius Omnipotentis Creatoris exemplum, qui, cum Mundum universum æquè faciliè unico momento, ac sex diebus creare potuisset, maluit tamen eum successivè per sex dierũ intervallũ absolvere, ut vel hoc suo exemplo doceret, quantopere cupiat ab ijs, qui minorem mundum, id est, hominem creare, seu in primævum suum statum reducere desiderant, nihil præproperum & inordinatum, sed omnia in mensura, & ordine fieri. Tertius est, ne plus laboris suscipiatur, quàm sanitas corporis ferre queat; cum enim unus gradus sanitatis cum doctrina sufficiente con-

con-

conjunctus, ut prudenter nonnemo dixit, plus proſit Opera-
rio, quàm viginti gradus doctrinæ in corpore debili & mor-
bis impedito, meritò prudentia ſuadet, ut ſanitaris corporalis
ſedulam perinde curam gerat Operarius, ac Eques, qui iter
ſuum feliciter abſolvere deſiderat, equi ſui curam gerere co-
gnoſcitur. Quartus denique eſt, ne ſtata Spiritûs exercita-
menta, Oratio videlicet, Examen, Lectio Spiritualis, Pœni-
tentia aut Mortificationis opera ſub ſpecie Zeli, ſeu ſalutis
alienæ procurandæ intermittantur, aut perfunctoriè obean-
tur; qui enim hoc agunt, magnam, teſte Alphonſo Rodri-
quez p. 3. tr. 1. c. 5. Dæmoni fenestram aperiunt, ut qui cer-
nens, ſe ſtadium juvandi Proximi non poſſe omnino impedi-
re, id agit, ut ita ſe Operarij huic Operi impendant, & im-
mergant, ut animum ad promovendas, tuendâſque rationes
ſuas nunquam advertant. Qua in re ſcilicet Pharaonem Ægy-
ptium imitatur, qui, ne Iſraëlitæ deſiderium ſacrificandi
DEO ſuo foverent, eoſdem laboribus opprimi juſſit, ut Exod.
c. 5. legitur. Quapropter meritò quilibet ordinata charitate,
Zeloque accenſus Operarius ſaluberrimum ſibi Siracidis mo-
nitum applicare debet: *Recupera Proximum ſecundum vir-
tutem, & attende, ne incidas*, in errorem ſcilicet illorum, qui
ſi alienæ ſalutis curam ſuſcipiunt, ut ſuæ exiguam, aut nul-
lam gerant. Dicat proinde cum S. Bernardo ſ. 18. ſuper Cant.
*Ego nullum ad ſalutem Pietatis gradum illi gradui antepo-
nendum cenſeo, quem ſapiens Eccl. 30. poſuit dicens: Miſere-
re anima tua placens Deo. Quod ſi non habeo, niſi parumper
olei, quo ungar, putas tibi debeo dare, & remanere inanis?*
*Servo illud mihi, & omnino niſi ad Prophetâ juſſionem non
profero. Si inſtiterint rogantes aliqui ex his, qui fortè exiſti-
mant de me ſupra id, quod vident in me, aut audiunt aliquid
ex me, reſpondebitur eis: Ne fortè non ſufficiat nobis & vo-
bis, ite potiùs ad vendentes, & emite vobis; non enim hoc
conſulit Apoſtolus, non cauta, vigilque charitas, ut aliis ſit
remiſſio, mihi autem tribulatio, ſed ex equalitate. Sufficit,
ut diligam Proximum noſtrum tanquam meipſum, hoc quip-
pe eſt ex equalitate. Propterea, inquit Apoſtolus Hebr. 2.
abundantiùs obſervare oportet nos ea, quæ audivimus, ne
fortè pereſſuamus. Benigna prudensque charitas affluere
conſuevit, non eſſuere.*